

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.971/2007/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. év április hó 10. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csempészet vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítvány elbírálása során a Berettyóújfalui Városi Bíróság 3.Bk.152/2006/2. számú tárgyalás mellőzésével meghozott végzését megváltoztatja; a terheltet az ellene csempészet vétsége miatt emelt vád alól felmenti.

Az eljárás során lefoglalt 460 doboz román zárjegyes cigaretta elkobzását mellőzi.

Az alapeljárásban és a felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A jövedéki igazgatási eljárás lefolytatása végett az iratokat a Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Nyomozó Hivatal Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltségének (4025. Debrecen, Könyök u. 10.) megküldi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Berettyóújfalui Városi Bíróság a 2006. augusztus hó 29. napján tárgyalás mellőzésével meghozott és perorvoslat hiányában 2007. február 8. napján jogerőre emelkedett 3.Bk.152/2006/2. számú végzésével a román állampolgár terhelttel szemben csempészet vétsége miatt 4 hónapi - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetést és a Magyar Köztársaság területéről 1 év kiutasítást szabott ki. Az eljárás során lefoglalt

és az Ártándi Vámhivatal kézi raktárában TRkv. 5171/2006. számon bevételezett 460 doboz román zárjegyes cigarettát elkobozta.

A Be. 547. § (4) bekezdése szerint indokolt jogerős végzés tényállása szerint a román állampolgár terhelt 2006. július 20. napján lépett be a Magyar Köztársaság területére az általa vezetett, négy utassal terhelt mikrobuszszal. Belépésekor a zöldfolyosót választotta, ami nemleges vámáru-nyilatkozat adásának minősül.

A gépjármű átvizsgálása során az eljáró pénzügyőrök a kárpit alól, a kesztyűtartóból és az ajtó zsebeiből összesen 460 doboz román zárjeggyel ellátott cigarettát találtak. A terhelt e dohányárut a vámellenőrzés alól elvonta, így nem tett eleget az Európai Közösségek Tanácsának a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 1992. október 12-i 2913/92/EGK számú rendeletének 40. cikkében foglalt áru vám elé állítási kötelezettségének, illetve a vámáruk vonatkozásában valótlann nyilatkozatot tett. Az elrejtett vámáru értéke 138.892 forint.

A jövedéki áru az eljárás során az Ártándi Vámhivatal kézi raktárában Trkv.5171/2006. számon került bevételezésre.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a terhelt javára a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozással. A felülvizsgálati indítvány jogi érvei szerint a terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor.

Az indítvány szerint a terhelt ellen 2007. január 1. napját követően is folyamatban volt büntető ügyben Románia Európai Unióhoz történt csatlakozására figyelemmel a 2007. február 8-án ( a jogerős elbíráláskor) már a Közösségi Vámkódexnek azokat a rendelkezéseit kellett volna alkalmazni, amelyek a közösségi árut a büntethetőség köréből kiemelik. Az Európai Közösségek Tanácsának 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete 4. cikkének 8. pontja alapján vámárunak a nem közösségi árukat, vámtehernek pedig a hivatkozott EGK rendelet 4. cikkének 9. pontja szerinti vámtartozást, valamint a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. tv. (Vát.) 1. §-a (3) bekezdésének 12. pontja szerinti nem közösségi adókat és díjakat kell érteni.

A Berettyóújfalui Városi Bíróságnak 2007. január 1-je után a Közösségi Vámkódex utóbb idézett szabályait kellett volna alkalmaznia, és a Btk. 2. §-ának 2. mondatára figyelemmel a terhelttel szemben felmentő rendelkezést kellett volna hoznia.

Ugyanakkor a felmentés mellett a jövedéki törvény 128/A. §-ának rendelkezése értelmében indokolt megkeresni a Vám- és Pénzügyőrség Ártándi Vámhivatalát a jövedéki eljárás lefolytatása végett.

Mindezekre figyelemmel a főügyészség azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Berettyóújfalui Városi Bíróság végzését változtassa meg. A terheltet az ellene csempészet vétsége miatt emelt vád alól mentse fel. Mellőzze az elkobzásra vonatkozó rendelkezést és az iratokat a jövedéki eljárás lefolytatása végett az illetékes vámhivatalnak küldje meg.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2568/2007/1. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a felülvizsgálati indítványt helyes indokainál fogva fenntartotta.

III. A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal és a Legfőbb Ügyészség indítványával egyetértve szólalt fel.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapulvétele mellett a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt és a legfőbb ügyész indítványát alaposnak találta.

Az 1978. évi IV. törvénynek (Btk.) az elkövetéskor hatályos 312. §-a (1) bekezdés a) pontja szerint a csempészet bűncselekményét az követi el, aki vámárut a vámellenőrzés alól elvon, vagy a vámteher, illetve a vámbiztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz.

A Btk. 312. §-ának (5) bekezdése értelmében az (1)-(4) bekezdés alkalmazásában

a) vámáru alatt az Európai Közösségek Tanácsának a Közöségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete 4. cikk 8. pontja szerinti nem közösségi áruk fogalmát,

b) vámteher alatt az Európai Közösségek Tanácsának a Közöségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete 4. cikk 9. pontja szerinti vámtartozás, valamint a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény 1. §-a (3) bekezdésének 12. pontja szerinti nem közösségi adók és díjak fogalmát kell érteni.

A büntetőjogi kerettényállást kitöltő általános igazgatási normákat elsősorban a Közöségi Vámkódex és végrehajtási rendeletei,

valamint a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vát.) határozza meg. Kimondja, hogy az Európai Közösség vámjogát (a továbbiakban: közösségi vámjog) - annak elsőbbsége mellett - az e törvény hatálya alá tartozó területen a jelen törvényt is figyelembe véve kell végrehajtani. Ennek megfelelően a Vát. rendelkezéseit, valamint a Magyar Köztársaságban alkalmazásra kerülő - behozatali vagy kiviteli eljárásra vonatkozó - nemzetközi szerződések rendelkezéseit kell alkalmazni az európai közösségi jog által nem szabályozott kérdésekben a Vát. hatálya alá tartozó területen folytatott nemzetközi áruforgalommal kapcsolatos ügyekben, ha az a vámhatóság - külön jogszabályban meghatározott - hatáskörébe tartozik.

A csempészet elkövetési magatartásait a(z) - elkövetéskor hatályos - Btk. két fordulatban határozta meg:

- a) a nem közösségi áru elvonása a vámellenőrzés alól;
- b) valótlan nyilatkozat tétele a vámtartozás, a nem közösségi adók és díjak, illetve a biztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében.

A külföldről behozott vámáru vagy a külföldre kivitelre kerülő árut - függetlenül attól, hogy kell-e utána vámot fizetni vagy sem - vámellenőrzés alá kell vonni. A vámellenőrzés a Közösség kizárólagos joga, amit a vámszervezet szervei útján gyakorol. A vámellenőrzés biztonsága érdekében csak úgy szabad árut a vámterületre behozni, vagy onnan kivinni, hogy arról a vámszervezet szervei tudomást szerezzenek, és a vámellenőrzést el tudják végezni.

A csempészet első fordulatának elkövetési tárgya a vámkódex 4. cikkének 8. pontja szerinti nem közösségi áru.

A vámkódex a 4. cikkének 7. pontja szerint közösségi áruk:

- a 23. cikkben említett feltételek szerint teljes egészében a Közösség vámterületén létrejött vagy előállított áruk, amelyek nem tartalmazzak a Közösség vámterületének részét nem képező országokból vagy területekről importált árut;
- a Közösség vámterületének részét nem képező országokból vagy területekről importált áruk, amelyeket szabad forgalomba bocsátottak;
- a Közösség vámterületén belül kizárólag a második francia bekezdésben említett árukból vagy az első és a második francia bekezdésben említett árukból létrejött vagy előállított áruk.

A 4. cikk 8. pontja szerint nem közösségi áruk a 7. pontban említett áruktól eltérő áruk.

A vámhatáron bonyolódó vámigazgatási eljárás a beléptetéshez és a kiléptetéshez kapcsolódik. A vámhatáron át behozott vagy kivitelre

kerülő árut - ideértve a járművet és a szállítótartályt is - az árubejelentést követően a határvámhivatalnál be kell mutatni, és annak megfelelő vámigazgatási eljárás alá vonását kell kérni. A bemutatásra és a vámkezelés kérésére az a személy (szervezet) köteles, aki az árut a vámhatáron átviszi.

Vámellenőrzés alóli elvonásként értékelhető minden olyan magatartás, amely a fenti kötelezettségek kijátszása folytán az ellenőrzést részben vagy egészben megghiúsítja.

A vámterület a vámkódex 3. cikkében meghatározott terület, amely - alapvetően - a tagállamok területével azonos.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt Romániából az Ártándi közúti határátkelőhelynél hozta be a vámellenőrzés kijátszásával az Európai Közösségek vámterületére a 460 doboz román zárjegyes cigarettát.

Cselekménye az elkövetésekor és a Berettyóújfalui Városi Bíróság 3.Bk.152/2006/2. számú végzésének meghozatalakor a Btk. 312. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott csempészet vétségének tényállási elemeit maradéktalanul megvalósította. A Berettyóújfalui Városi Bíróság végzése azonban csak később, 2007. február hó 8. napján emelkedett jogerőre. Románia pedig időközben - 2007. január hó 1. napjával - az Európai Unió tagjává vált.

Románia uniós csatlakozása folytán Románia területe (is) része lett az Európai Közösségek vámterületének, ezért ettől az időponttól kezdve a Románia területén lévő áruk ugyanúgy közösségi áruk, mint a Magyar Köztársaság területén lévő áruk. Ennél fogva elveszítették a nem közösségi áru (tehát a vámáru) jellegüket, tehát a csempészet elkövetési tárgyai már nem lehetnek.

A Btk. időbeli hatályára vonatkozó 2. §-ának a második mondata szerint, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a cselekmény elbírálásának ideje az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének a napja. Ezért - bár az alapügyben eljáró bíróság a végzése meghozatalakor nem tévedett - a végzés a jogerőre emelkedésekor már objektíve törvényt sértő volt a következőkben kifejtettek szerint.

Az 1/1999. Büntető jogegységi határozat értelmében, ha a Btk. Különös Részeinek valamely rendelkezése ún. keretdiszpozíció, és az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan mérvű változás következik be, amely a kötelezettség megszüntetésével vagy a tilalom feloldásával az

addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, e változás - a meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével - a Btk. 2. §-ának második mondatára figyelemmel az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg.

Ennek megfelelően Románia uniós csatlakozása folytán a terhelt cselekménye a jogerős elbírálásának az időpontjában már nem valósította meg a csempészet vétségét, és a felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás alapján más bűncselekmény törvényi tényállását sem.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott jogerős ügydöntő határozatot - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - megváltoztatta, és a terheltet az ellene a Btk. 312. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott csempészet vétsége miatt emelt vád alól - a Be. 6. §-a (3) bekezdése a) pontjának I. fordulata és a 331. §-ának (1) bekezdése alapján - felmentette. Egyidejűleg az eljárás során lefoglalt 460 doboz román zárjeggyel ellátott cigaretta elkobzását mellőzte.

A Román és a Bolgár Köztársaságok csatlakozási szerződése lehetőséget adott a tagállamoknak arra, hogy ezen országokból érkező természetes személyek cigaretta behozatalánál eltérjenek az Európai Unión belül egyébként alkalmazandó 800 szál as adómentes mennyiségi limittól, és fenntartsák a harmadik országból behozott termékek esetében alkalmazott alacsonyabb mennyiségi (a 17. életévét be nem töltött természetes személy által mennyiségre tekintet nélkül, illetve a 17. életévét betöltött természetes személy által 200 darabot meghaladó) korlátokat. A Magyar Köztársaság élt a korlátozás lehetőségével, amely a cigaretta Európai Unió minimum adószintjének teljesítésére e két államnak adott derogációs időszak lejártáig, 2009. december 31. napjáig tartható fent.

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (Jöt.) 128/A. §-ának (1) bekezdése szerint 2009. december 31. napjáig nem minősül a 29. § (1) bekezdés alá tartozónak a Romániából és Bulgáriából a) A Jöt. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében a gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személy által más tagállamban szabadforgalomba bocsátott és ott magáncélra megvásárolt, birtokolt, közvetlenül a természetes személy által belföldre behozott jövedéki termék belföldön adómentes.

A Jöt. 128/A. §-ának (2)-(4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Romániából és Bulgáriából belföldre történő behozattal az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a behozott, az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a 200 darabot meghaladó mennyiségre a természetes személynek adófizetési kötelezettsége keletkezik. Az

adófizetési kötelezettséget a vámhatóság határozattal állapítja meg, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül kell megfizetni. A vámhatóság az (1) bekezdés szerinti cigarettát a határozattal megállapított adófizetési kötelezettség teljesítéséig, de legfeljebb a határozat jogerőre emelkedéséig visszatartja. Amennyiben az adófizetési kötelezettség határidőre történő teljesítésének ténye legkésőbb a határozat jogerőre emelkedéséig nem állapítható meg, a vámhatóság a visszatartott cigarettát elkobozza. A visszatartott cigaretta elkobzása esetén a természetes személy mentesül az adófizetési kötelezettsége alól. A visszatartott cigaretta kizárólag az adófizetési kötelezettségének igazoltan eleget tevő természetes személy részére adható ki.

A fenti rendelkezések maradéktalan érvényesülése érdekében a Jöt. 128/A. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a vámhatóság a Romániából és Bulgáriából belföldre belépő természetes személynél a belföldre történő belépéskor, vasúti forgalomban a belföldre való belépést követően a határállomáson, illetve a vasúti járművön ellenőrizheti a behozott cigaretta mennyiségét. A természetes személy az (1) bekezdésben említett cigaretta mennyiségéről a belföldre való belépéskor, vasúti forgalomban a belföldre való belépést követően a határállomáson, illetve a vasúti járművön a vámhatóságnak köteles nyilatkozatot tenni.

A Jöt. 128/A. §-a (7) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy adózás alól elvontnak minősül a Romániából és Bulgáriából belföldre behozott cigaretta, amelynek behozataláról az (5) bekezdés szerint nem tettek nyilatkozatot.

Végül a Jöt. 119. §-ának (1) bekezdése biztosítja, hogy a vámhatóság a jövedéki ügyben folytatott eljárása során a tényállás tisztázása, továbbá az e törvény szerinti elkobzás érvényesítése érdekében lefoglalást rendelhet el.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a terhelt felmentése és az elkobzás mellőzése mellett úgy rendelkezett, hogy az iratokat jövedéki igazgatási eljárás lefolytatása végett a terhelt ügyében nyomozást folytató Vám- és Pénzügyőrség Észak-alföldi Regionális Nyomozó Hivatal Hajdú-Bihar megyei Kirendeltségének megküldi. Az eljárás során lefoglalt 460 doboz román zárjegyes cigarettáról a jövedéki igazgatási eljárás keretében kell rendelkezni.

A Be. 338. §-ának (1) bekezdése alapján az eljárás során felmerült bünygyi költséget az állam viseli.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült 3600 forint bünygyi költséget a Be. 429. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyancsak az állam viseli.

*A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.*

*A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.*

*Budapest, 2008. április 10. napján*

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.  
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró*

*A kiadmány hiteléül:*

*tisztviselő  
Bné*